

Innsigelse – fjerning av Risen demningen og krav om utredning av avbøtende tiltak i DamvannsunDET

1870 Ørje den 09.04.2026

Avsender

Thore O.Haugerud, Østre Rødenesveien 1305, 1870 Ørje
Rettighetshaver til gnr.1, bnr. 10 og 18 i Marker kommune

Tlf: 93482443, E-mail: thoreh@hotmail.no

Til:

NVE, Postboks 5091 Majorstuen, 0301 Oslo

Høringsuttalelse 202517478

Kjære saksbehandler,

Vi viser til planlagt fjerning av Risen demningen i Marker. Etter foreliggende informasjon vil vannstanden i Risen sjø kunne synke betydelig som følge av dam fjerning og tidligere mudring i DamvannsunDET, med anslått nivåforskjell på 2-2,5 meter sammenlignet med historisk nivå.

Vi vil også fremheve at østsiden av Risen sjø omfatter et stort vernet barskogområde. En betydelig senkning av vannstanden kan påvirke vannbalansen i myrområdene og tilhørende naturverdier. Dette gjelder spesielt for Risen myrene ved Ørnevikene i nordøst i Soprim skog.

Det fremstår som en grunnleggende mangel ved rapporten at konsekvensene av å unnlate tilbakeføring av vannstanden i Risen sjø til et nivå nær historisk tilstand ikke er tilstrekkelig utredet. Den valgte løsningen – hvor den mudrede kanalen i DamvannsunDET opprettholdes – innebærer at det legges til grunn en varig hydrologisk situasjon med betydelige vannstandssvingninger (anslagsvis 0,5–1,0 meter), uten at dette er faglig begrunnet opp mot naturlige referanseforhold.

Etter vår vurdering innebærer dette at utredningen ikke oppfyller kravene til et

tilstrekkelig beslutningsgrunnlag. Det er ikke dokumentert at valgt løsning gir en tilstand som er forenlig med naturlig hydrologi, og det foreligger heller ikke en forsvarlig vurdering av hvilke langsiktige konsekvenser dette vil ha for økologisk tilstand, erosjonsforhold og tilknyttede naturverdier.

Det er særlig alvorlig at et reelt og faglig relevant alternativ – tilbake fylling av den mudrede kanalen kombinert med terskeloppbygging – ikke er utredet på lik linje med foreslått løsning. En slik løsning vil etter all sannsynlighet redusere dreneringseffekten, øke den hydrauliske bredden i utløpet og gi en vesentlig mer stabil vannstand i Risen sjø.

Manglende utredning av dette alternativet er etter vår vurdering i strid med kravene i Naturmangfoldloven § 8, Vannressursloven og Vannforskriften.

Det må også fremheves at Risenelva og tilhørende sidevassdrag fortsatt har en stedegen bestand av ørret. Før etablering av damanleggene i forbindelse med tømmerfløting er det grunn til å anta at ørret også hadde naturlig utbredelse i Risen sjø.

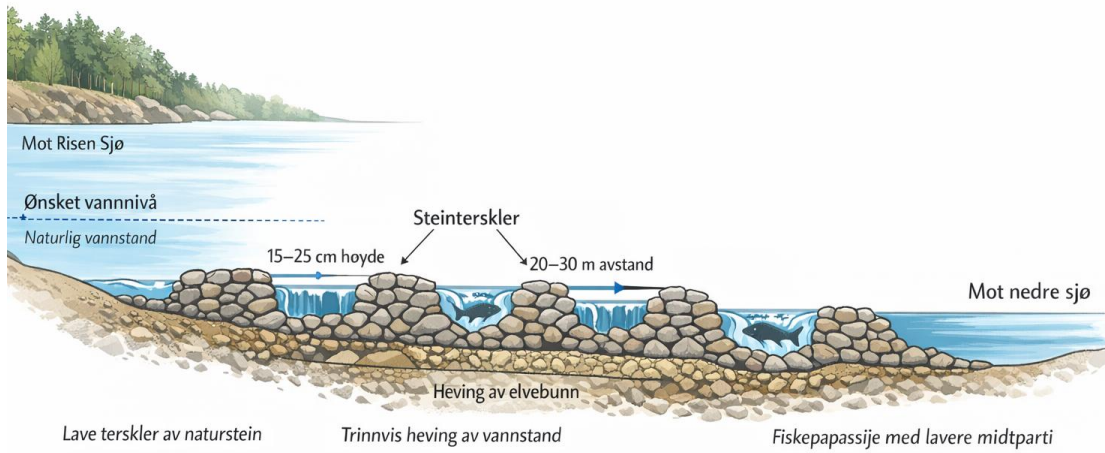
Ved en tilbakeføring av vassdraget er det derfor et naturlig mål å legge til rette for at ørret igjen kan vandre mellom nedre og øvre deler av systemet. Dette forutsetter etablering av funksjonelle vandringsløsninger nedstrøms en eventuell ny Risendam, samt terskeloppbygging i DamvannsunDET.

En slik løsning vil både stabilisere vannstanden og legge til rette for gyte- og oppvekstområder, og dermed styrke økologisk tilstand i vassdraget.

På denne bakgrunn fremmes det innsigelse til foreliggende løsning inntil det er gjennomført en fullverdig utredning av et alternativ med tilbake fylling av kanalen og etablering av terskler, inkludert dokumentasjon av effekter på vannstands nivå, variasjon, hydrauliske forhold og økologisk tilstand

Mvh Thore O.Haugerud

Terskelløsning i Damvannssundet – For å heve vannstanden i Risen Sjø til historisk nivå

Vedlegg:

tekst og bilder fra kanalen i Damvannssundet hentet fra utsendte dokumenter

Damvannssundet sett mot Damvann, vannstand i magasinet antatt samme høyde som omsøkt nivå.

Damvannssundet sett mot Store Risen. Vannstand i Store Risen vil variere avhengig av tilsig og vannføring i kanalen.

Store Risen sett fra DamvannsunDET Vannstand i Store Risen vil variere avhengig av tilsig og vannføring i kanalen. I tørre perioder antas vannstanden å synke med 0,5-1,0 m fra nivået på bildet.